

VEČERNIK

POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIII. TELEFON: UREDNIŠTVA 25-67
Štev. 155 UPRAVE 28-67
POSTNI ČEKOVNI RACUN 11.409

Maribor, torek 11. julija 1939

NAROCNINA NA MESEC:
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din,
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1.—

Spremembe v Gdanskem casus belli

Jasna Chamberlainova izjava: Anglija priskoči Poljski na pomoč tudi v primeru, ako bi bila sama prisiljena prva seči po orožju, da brani svoje interese v Gdanku — Odklonitev vsakega popuščanja v Nemčiji

LONDON, 11. julija. Včerajšnja Chamberlainova izjava o Gdanku je po splošni sodbi popolnoma razčistila še zadnje dvome o vprašanju angleške in francoske pomoči Poljski v vsakem primeru. Ta pomoč bi sledila tudi v primeru, ako bi bila Poljska prisiljena sama prva seči po orožju, da brani svoje interese v Gdanku, ne pa le v primeru, da bi bila ona sama direktno napadena. Stališče zaveznikov se s tem dokončno določeno, a določeno je tudi stališče Nemčije, ki je na včerajšnji Chamberlainov govor odgovorila, da se bo Gdansk priključil ne oziraje se na to, kaj namerava ukreniti Poljska, Anglija in Francija.

CHAMBERLAINOVA IZJAVA.
LONDON, 11. julija. Na včerajšnji seji poslanske zbornice je podal ministrski predsednik Chamberlain prvotno že za pretekli teden napovedano izjavo o Gdanku. Uvodoma je dejal, da so zadnji dogodki v Gdanku povzročili povsod za skrbljenost za ohranitev miru, ker bi samskrbne spremembe lahko prislile Poljski. Vse, dokler angleška vlada ni na nedvoumen način izjavila, da prži polno pomoč Poljski tudi v primeru tolmačenja, da bi bila Poljska napadalec, je bilo na nasprotni strani še vedno mogoče nasprotno tolmačenje. V tem pogledu je sedaj Chamberlainova izjava jasna in odločna. S tem je pa storjen tudi znaten korak dalje pri preprečevanju direktnega spopada zaradi Gdanska. Sinočni listi so objavili dobesedno ves Chamberlainov govor. S tem je poljska vera v zvestobo angleškega zaveznika le še močnejše okrepjena.

POMEN GDANSKA ZA POLJSKO
Tisti, ki so sestavili gdanski statut, so se v polni meri zavedali tega, zato so ustvarili iz Gdanska svobodno mesto, kar ustreza najbolje tako Poljski kakor Nemčiji. Mesto se upravlja samo po svobodni volji in uprava je v nemških rokah. Njena svoboda je omejena samo v toliko, da more Poljska uporabljati železnice in luko za svoj promet. Tudi Nemčija je v pogodbi s Poljsko priznala za 10 let nespremenljivost tega stanja in do letošnjega marca Nemčija tega vprašanja sploh ni načeno. Šele tedaj je Nemčija zahtevala priključitev Gdanska, na kar pa Poljska po izkušnjah CSR ni mogla pristati. Vendar je bila pripravljena pogajati se z Nemčijo o neklih spremembah statuta, na kar pa Nemčija sploh ni odgovorila. Zato je Poljska segla po ukrebnih pripraviljenosti za obrambo. Stori la je torej to še preden je dobila garancijsko izjavo s strani Anglije. Dasl je položaj stalno resen, je napetost zadnje dni vendarle nekoliko popustila in bi se utegnili položaj sčasoma še izboljšati. Poljska je še vedno pripravljena na pogajanja, ako bi se z nemške strani pokazala dobra volja. Toda angleška vlada se zaveda, da so zadnji dogodki v Gdanku omajali zaupanje med prizadetimi silami in ustvarili težko ozračje, v katerih bi bila pogajanja komaj mogoča. Vendar bo Anglija še dalje upala, da bo mogoče urediti Gdanski problem mirnim potom in tako, da bodo zavarovani interesi vseh strank. Za to je pa treba prei ustvariti potrebno ozračje.

ZADOVOLJSTVO V VARŠAVI.
VARŠAVA, 11. julija. V vladnih krogih

se izjavlja, da je izzvala Chamberlainova izjava glede Gdanska na Poljskem veliko zadovoljstvo. Čeprav ne vsebuje nobenih novih momentov o položaju, pomeni vendarle kristalizacijo stališča angleške vlade. Vse, dokler angleška vlada ni na nedvoumen način izjavila, da prži polno pomoč Poljski tudi v primeru tolmačenja, da bi bila Poljska napadalec, je bilo na nasprotni strani še vedno mogoče nasprotno tolmačenje. V tem pogledu je sedaj Chamberlainova izjava jasna in odločna. S tem je pa storjen tudi znaten korak dalje pri preprečevanju direktnega spopada zaradi Gdanska. Sinočni listi so objavili dobesedno ves Chamberlainov govor. S tem je poljska vera v zvestobo angleškega zaveznika le še močnejše okrepjena.

NEMŠKI URADNI ODGOVOR
BERLIN, 11. julija. DMB. K včerajšnji Chamberlainovi izjavi o Gdanku piše »Der Deutsche Dienst«: Chamberlain ni podal v svojem govoru nobenega novega vidika. Z ozirom na mnogoštevilne uradne in poluradne izjave ter članke, katerih avtorji so angleški ministri, prihajamo v izkušnjava, da bi jih označevali s tekočimi številkami. Ako pa naj bi bil tem ponavljanjem namen zastrašiti Nemčijo v njenem varovanju upravičenih interesov, potem naj bo Chamberlain prepričan, da je s tem dosegel popolnoma nasprotno od tega, kar je hotel. V Nemčiji je znano, da se v Angliji beseda »pravica samoodločbe« še nikoli ni pisala z velikimi črkami. Toda glede Gdanska, katerega nemški značaj je Chamberlain včeraj sam znova potrdil, se je treba čuditi, da ni niti z besedo omenil tudi volje gdanskega prebivalstva. Ako Chamberlain ponovno trdi, da se gdanski statut ne more v nobenem primeru smatrati nepravičen ali nelogičen, potem obstojajo zgodovinski dokazi, da je pred vsem v sami Angliji bila versajska rešitev gdanskega problema nekdanj pojmovana kot nevarnost za mir Evrope. Dejstvo, da je Chamberlain to pozabil, je dokaz več, da čuti London nujno potrebo razpolagati s tujo državo, ki je pripravljena izveliči meč proti Nemčiji v interesu političnih in strateških angleških ciljev.

NEMCIJA NI GARANTIRALA STATUSA QUO
V svoji izjavi, da je Nemčija z nena-

padalnim paktom sklenjenim med Berlinom in Varšavo zagotovila v Gdanku status quo do 1. 1945, je Chamberlain pozabil povedati, da se Gdansk v besedilu tega pakta nikjer niti z besedo ne omenja. Treba je zato naglasiti, da je Poljska mobilizirala že 23. marca, torej dva dni pred odposliljavitvijo svoje note Nemčiji. Chamberlain je dojal, da je Anglija dala Poljski garancije pet dni po tej noti. Vsa čast spretnosti angleške diplomacije, toda Chamberlain bo težko prepričal angleško javno mnenje, da so pogajanja s Poljsko, ki so rodila garancije, trajala samo 5 dni. Angleški zunanji minister je pričel ta pogajanja v resnici že 18. marca. Želja po vstvarjanju boljsega ozračja, ki jo je izrazil Chamberlain, pa nima nobenega drugega namena, kakor dati poljskemu šovinizmu še novega poguma. Žalostne posledice, o katerih je govoril Chamberlain, se morejo pripisati samo vsem tistim dejanjem, s katerimi je Anglija hrabrila poljski ekspanzionizem.

FORSTERJEVA IZJAVA
GDANSK, 11. julija. Po mnenju, ki prevladuje med tukajšnjimi nacionalnimi socialisti, ni postavil Chamberlain glede gdanskega vprašanja nobenih novih momentov. Ako Chamberlain želi karkoli doseči v Berlinu ali Gdanku, naglašajo Gdansk s svoje strani, da angleška intervencija ne more imeti nobenega vpliva na predmet spora med Nemčijo in Poljsko. Voda tukajšnjih nacistov, ki je to izjavil, trdi, da sta bila Gdansk in poljski koridor vedno predmet spora, odkar so bile potegnjene sedanje nenaravne vzhodne nemške meje. Prav tako je tudi točno, da se obe vprašanji nista smatrali kot rešeni niti z nemško-poljskim nenapadalnim paktom. Ob sklepanju tega pakta se je vprašanje Gdanska in koridorja smatralo le kot odgodeno. Ta rešitev pa naj bi se izvršila edino med Varšavo in Berlinom. Tudi sedaj se more rešiti samo kot lokalno in brez mednarodnega vmešavanja, na isti način, kakor je bilo rešeno tudi klajpedsko vprašanje. Zlasti pa nima Anglija ne narodnega ne sploh objektivnega razloga, da se vmešava kot razsodnik v gdanske zadeve.

GDANSK SE BO PRIKLJUČIL.
BERLIN, 11. julija. Vsi nemški listi komentirajo zelo ostro Chamberlainov govor glede Gdanska. Tako pravi »Berliner Börsenzeitung« med drugim: Chamberlainova izjava o pomoči Poljski v primeru, da bi bili ogroženi njeni interesi, pomeni lahko kar hoče in Poljaki morejo misliti kar hočejo, za nas je le potrdilo več, da imamo vso pravico do Gdanska in njega priključitve k Nemčiji. To se bo tudi zgodilo, bodisi s pristankom ali proti pristanku Anglije.

Program zahtev po Gdanku

PO PRIKLJUČITVI GDANSKA PRIDEJO NA VRSTO SE KORIDOR, KOLONIJE, DŽIBUTI, TUNIZIJA, SUEZ, MALTA, GIBRALTAR, SUROVINE IN ZLATE REZERVE.

PARIZ, 11. julija. Vsi današnji pariški listi ponatiskujejo članek italijanskega lista »Il Resto del Carlino«, ki ga označujejo za nezasišane. List namreč piše, da naj demokratične plutokracije nikar ne mislijo, da bi s priključitvijo Gdanska k Nemčiji bil mir že odkupljen. Nemčija mora prejeti še poljski koridor in kolonije, Italija pa Džibuti, Tunizijo, Suez, Malto, a Španija Gibraltar. Italija in Nemčija

skupno pa udeležbo na izkoriščanju surovin in odstop dela svetovnih zlatih rezerv. Pariški listi pravijo k temu, da je ta apetit resnično nenasiten! To bi bila razrušitev Evrope, ne pa mir.

Borza. Curih, 11. julija. Devize: Beograd 10, Paris 11.74, New York 443½, Milan 23.32½, Berlin 17.95, Praga 15.12, Budimpešta 87, Bukarešta 3.25.

Zapiski

Archibald Sinclair

Na nekem zborovanju je dejal voditelj angleške liberalne opozicije v spodnji zbornici, sir Archibald Sinclair, da se sedaj tudi liberalna opozicija strinja z vladno zunanjo politiko, ker je opustila prejšnje kolebanje, ki ni moglo voditi nikamor drugam kakor v Monakovo. Odločnost, ki jo kaže sedanja vlada v zadnjih mesecih, družiti vso Anglijo, brez ozira na politične stranke, v močno enoto, pripravljeno strniti v trenutku potrebe vse sile za obrambo domovine, pa tudi svobode in varnosti vseh ogroženih narodov na svetu. Ta izjava dokazuje visoko stopnjo angleškega strankarstva, ki ni, kakor marsikje drugje, za strnitev sil samo kadar je na vladi in le pod eno samo strankarsko firmo, ampak tudi kadar je v opoziciji. Baron Archibald James Murray St. Clair (Sinclair) je bil rojen 16. februarja 1875. Služboval je več let kot častnik v Južni Afriki, v svetovni vojni se je pa bojeval v Franciji in Belgiji. V parlamentu zastopa Škotsko in vodi liberalno opozicijo.

Poraz fašistov na Finskem

V parlamentarnih volitvah na Finskem je dobil vladni blok socialnih demokratov in kmetске stranke 141 mandatov, konservativna unionistična stranka 23, liberalci, ki so imeli prej 7 mandataov, so dobili 1, fašisti so od prejšnjih 14 mandatov zdrknili na 7. Švedska stranka ima 17, stranka prebivalcev Alandskih otokov pa 1 mandat.

Moč francoske pehote

V začetku svetovne vojne je imela francoska pehota v vsakem polku samo šest avtomatskih orožij (strojnice itd.), na koncu že 105. Polk, ki je štel v začetku vojne 3 bataljone, je imel 3000 pušk. Vsaka puška je izstrelila 10 patronov v minuti, torej 30.000 patronov; razen tega 6 strojnic po 150 patronov, skupaj 900. Ta količina streliva je tehtala 395 kg. Ko je bilo 1. 1918. sklenjeno premirje, je imel francoski polk že 81 puškomitraljezov, 24 strojnic, 81 tromblonov (priprav za met bomb iz puške), 3 pehotne topiče po 37 mm in še tri možnarje, poleg pušk: skupno število streliva, ki ga je polk izstrelil v minuti, se je dvignilo že na 751 kg. Po vojni pa je vsemu temu orožju bilo dodano še novo: novi puškomitraljez, novi možnarji, najmočnejši top proti tankom na svetu, metalci granat in še različne pištole. Danes izstrelil francoski polk v minuti 1.500 kg streliva, kar je približno štirikrat več ko 1. 1914. Probojnost in moč pehotnega polka pa je s tem zrastle še veliko več kakor pa štirikrat.

Iz Španije bežilo

Šestnajst bivših republikanskih vojakov, med njimi dva kapetana, je ušlo iz koncentracijskega taborišča nasproti angleškemu Gibraltarju. Preplavali so morsko ožino in se rešili na angleška tla. Plavalci so več ur in eden je zaradi naporov podlegel. Takih pobegov je vsak dan več.

Ženska politika v Ameriki

Univerze Zedinjenih držav, ki ostajajo tudi po končanih studijah v kontaktu s svojimi bivšimi dijaki in dijakinjami, so nedavno razposlale svojim bivšim slušateljicam vprašanje, kateri stranki pripadajo, demokratski ali republikanski? Velika večina je odgovorila, da so za demokrate in za Roosevelta, ker so pa njihovi moške večinoma Rooseveltovi nasprotniki, glasujejo pri volitvah z njimi — proti Rooseveltu.

Pomen azijskega konflikta

BOJI NA MANDŽURSKO-MONGOLSKI MEJI SO MERJENJE SIL IN PRITISK NA OPREDELJEVANJE VELESIL V EVROPI.

RIM, 11. julija. Na Daljnem vzhodu se vedno bolj kažejo obrisi resnega spopada dveh imperijev. Prva zaostritev japonskih in angleških interesov je nastala na področju zasedenih kitajskih pokrajin, a potegnili je za seboj tudi druge sile, med njimi v prvi vrsti Rusijo. Naslednici carske Rusije je uspelo, da je s prevlado v kitajskem Turkestanu in Zunanji Mongoliji znatno okrepila svoj prestiž na Daljnem vzhodu. Japonske operacije na Kitajskem so usmerjene k cilju, da čim bolj oslabe britanski prestiž na Vzhodu. Spopadi, ki se ponavljajo na mongolsko-mandžurski meji, pa imajo namen, preizkusiti medsebojne sile. Rusija, ki je vpravi

zaradi oklevanja angleških intervencij na Daljnem vzhodu vrgla poizkusni balon na meje Mandžurije, si hoče na vsak način prej zagotoviti odločnost angleške politike v tem delu sveta, preden bo dala svoj dokončni pristavek na sodelovanje pri zavezniškem pomirjenju Evrope. Spopadi na mandžursko-mongolski meji ter japonski pritisk an angleške koncesije so tedaj odraz zapletenosti mednarodnega položaja velesil tako v Evropi kakor v vzhodni Aziji. Končna razporeditev sil bo pokazala, v katero smer se bo orientirala evropska premoč na interesnem področju japonskega sosodstva.

Početje Moskve sumljivo

V PARIZU PRICENJAJO DVOMITI V POSTENE NAMENE SOVJETSKJE VLADE, VENDAR SE VEDNO UPAJO NA SPORAZUM.

PARIZ, 11. julija. Danes dopoldne se je sestel francoski ministrski svet pod predsedstvom prezidenta Lebruna. Na seji je podal zunanji minister Bonnet poročilo o stanju pogajanj v Moskvi. Razpoloženje, ki je vladalo v tem pogledu neposredno pred sejo v političnih krogih, karakterizirajo izjave raznih politikov, da Moskva vsakokrat, ko prejme, kar želi, postavlja

novе zahteve, doseže tako zavlačevanje v nedogled in da je njena logika zapadni logiki popolnoma tuja, zaradi česar ni izključeno, da Moskva želi prelom. Želja, zlasti korist vseh pa je, da pride do izgraditve varnostnega sistema in bi bilo zato modro tudi za Moskvo, da že enkrat da pozitiven odgovor.

Grof Ciano v Barceloni

VELICASTEN SPREJEM ITALIJANSKEGA A ZUNANJEGA MINISTRA V ŠPANIJI. —
DEFILE VOJSKE IN 100.000 FALANGISTOV. —

BARCELONA, 11. julija. Po svojem včerajšnjem prihodu v Barcelono, kjer je bil nad vse slovesno sprejet, je italijanski zunanji minister grof Ciano s tribune, zgrajene pred slavalokom, prisostvoval velikemu mimohodu španskih čet. Ogromne množice so ves čas vzklikale Mussoliniju in Francu. Po mimohodu se je Ciano

v spremstvu španskega zunanjega ministra Jordane in notranjega ministra Sunera odpeljal na Katalonski trg, ves čas pozdravljan od velikih ljudskih množic. Ciano je položil še venec na grob padlih falangistov in se udeležil defileja 100.000 falangistov, prirejenega njemu na čast. Defile je trajal dve uri.

Ribbentrop na počitnicah

BERLIN, 11. julija. Reuter. Nemški zunanji minister Ribbentrop je odpotoval iz Berlina na oddih. Počitnice bo prebil na nekem kmečkem posestvu blizu Salzburga. Ribbentrop je izrazil upanje, da bo lahko v miru preživel nekaj tednov, ker mu je oddih glede na zrahljano zdravje v zadnjem času zelo potreben. Zaradi tega je odpovedal več povabil na razne prireditve, ki bodo v prihodnjih tednih. Ta Ribbentropov oddih se tolmači kot dokaz, da pred avgustom ni mogoče pričakovati nobenih velikih mednarodnih odločitev.

Trgovinski dogovor med Nemčijo in Romunijo prekinjen

BUKAREŠTA, 11. julija. »Exchange Telegraph« poroča, da sta nemška emisarja, dr. Clodius in dr. Taßler, zapustila Bukarešto. Nemci so predlagali Romunom, kakšno vrsto pšenice naj v bodoče sejejo. To je napravilo v romunskih poljedelskih krogih zelo slab utis. Glavni razlog prekinjenja medsebojnih trgovinskih dogovorov je, da so Romuni neprijetno iznenadili Nemce s sporočilom, da jim bodo letos dobavili le pol milijona ton pšenice, namesto dogovorjene količine dveh milijonov ton. Romuni pravijo, da morajo zaradi slabše žetve misliti tudi na druge odjemalce.

Nad milijardo zlata v USA

RIM, 11. julija. Po zadnjih vesteh je deponiranih v Zedinjenih državah Amerike na račun Anglije in drugih evropskih narodov nad milijardo zlata. Je to največja zlata rezerva, kar jo pozna zgodovina. Finančni krogi smatrajo, da bo ta zlata rezerva uporabljena za nabavo voj-

dustrijsko proizvodnjo bogatega Kuznekega bazena na severozahodu in Bajkalskega revirja na severu Mongolije.

Japonci so izvrstno poučeni o velikem zalogaju prirodnih dobrin, ki jih meče bogata Sibirija v žrelo ruskega medveda. Ni jim prav, da vstajajo severno od Mandžurije, ki so jo z velikimi človeškimi, pa finančnimi žrtvami spravili podse, moderna industrijska okrožja. Dolgo so zaman snubili Mongole, vzhodne pokrajine No-

Domači zapiski

Popolno soglasje Jugoslavije in Bolgarije

Bolgarski gostje z ministrskim preds KJoseivanovim na čelu so bili te dni predmet diplomatskega zanimanja na Bledu. Po dvakratnem obisku Bohinjskega jezera z dr. Cincar Markovičem je bil KJoseivanov z družino sprejet pri knezu namestniku Pavlu na Brdu. Knez namestnik je pridržal bolgarskega min. predsednika na kosilu, zvečer so se gostje odpeljali na Bleda. Novinarjem je bilo izdano uradno poročilo, v katerem se poudarja nadaljevanje politike pakta večnega prijateljstva med obema sosedama v skupno korist, dalje, da je treba v najkrajšem času doseči med Jugoslavijo in Bolgarijo čim tesnejše gospodarsko sodelovanje da politika nevirralnosti in neodvisnosti najbolj ustreza koristim Bolgarije in Jugoslavije, kakor tudi miru na Balkanu. Obe vladi bosta nadaljevali prijateljsko politiko do vseh sosed. Glede na razne vesti ob obisku KJoseivanova v Berlinu, so bolgarski gostje zastopniku »Slovenca« dejali, da ni točno, da bi bila odločitev Bolgarije za to ali ono stran že sklenjena. Bolgarska vlada ima do vseh stališč v sedanji politiki Evrope isto mnenje kakor jugoslovanska. Obisk v Nemčiji je bil zgolj informativnega, vpljudnostnega značaja, sklenjen ni bil noben nov dogovor.

Slovenska pohlevnost

Slovcem je s komaj omembe vrednimi izjemami prirojena pohlevnost. Ta sicer lepa, pa dostikrat škodljiva lastnost mora imeti svoje meje. Spremljati jo mora odločnost, ker v nasprotnem primeru ne bo slovenska politična delavnost nikoli dosegla pozitivnih zaključkov in priborila narodu tiste stopnje, kateri mu po kulturni stopnji pripada. (»Slovenska beseda«).

Beograjski fondi in slovenščina

Bibliotekar ljubljanske vseučiliške knjižnice dr. Jože Rus je napisal v »Sloveniji«: Pooblaščen agrarna banka sedežem v Beogradu in osnovnim kapitalom 700 milijonov din ima poseben fond, iz katerega dobivajo nagrade agrarnopolitične razprave o Jugoslaviji. To mi je bilo že davno znano, zato sem v trdni državljanski zavesti, da imajo beograjski fondi namen, na temelju enakopravnosti in kvalitativnih vrednosti podpirati in nagraditi razprave iz vseh delov Jugoslavije, poslal navedeni banki poudbo, da strokovno oceni mojo razpravo »Bistvo kočevskega vprašanja« ter me morda nagradi teko, da odkupi primerno število knjig. Stanje, v katerem so mi bile knjige vrnjene, priča, da se sploh ni nihče potrudil, prečitati in oceniti mojo razpravo. Uprava banke me je obvestila, da je ponudba odbita. Moj dopis banki je bil slovenski in očitno je že to gospode v oddelku za studije zbudlo...

150.000 din za nemške šole

Banska uprava v Novem Sadu je odobrila kredit občine Novi Vrbas za nemške šole v izmeri 150.000 din. Od tega odpade 100.000 din na privatno nemško meščansko šolo, 50.000 din na privatno nemško učiteljsko.

125 lokomotiv iz Nemčije

Jugoslavija bo naročila v Nemčiji 125 lokomotiv in več vagonov v vrednosti 1.800 milijonov dinarjev. Nabavka bo izvršena na osnovi blagovnega kredita 200 milijonov mark, ki ga bo odobrila Nemčija Jugoslaviji za dobo 10 let s 6% obrestmi. Ostali del kredita se bo porabil

Tuji kapital v našem rudarstvu

Glavnica naših rudarskih delniških družb znaša 882 milijonov din. Od te glavnice odpade na tuje udeležence 77.7%. Z največjim kapitalom sta udeleženi Anglija in Francija.

„Le Beograd gradi“

Tako piše »Ciglarški vjesnik«. Od 1. januarja do 1. julija je bilo v Beogradu izdano 285 gradbenih dovoljenj za privatne hiše. Država dokončava stavbo Hipotekarne banke in vseučilišča, začela bo graditi ogromne palače za gradbeno in pravno ministrstvo, veliko državno opero in cerke v sv. Save, ki bo stala 200 milijonov din.

Mariborska napoved. Prevladovalo bo spremenljivo oblačno in toplo vreme. — Temperatura se bo malo dvignila. Včeraj je bila najvišja temperatura 24,1, danes najnižja 11,2, opoldne pa 20,7. — Pri večerajšnjem dežju je padlo 5,8 mm padavin.

tranje Mongolije so še utegnili pograbit. Položaj za Japonce nikakor ni tako rožnat, kakor bi človek sodil po potezah njihovih osvajanj na Kitajskem. Na severu in vzhodu Mandžurije preže nanje Rusi, le nekajsto kilometrov je od mongolskih mej do morja. Dalnji vzhod ima svoje kombinacije, iz katerih se bo prej ali slej izluščila nova razporeditev sil za zaledjem Pekingškega zaliva. —inc.

Novice

Praznik kmetske mladine v Slov. goricah

Društvo kmetijskih fantov in deklet pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah je priredilo v nedeljo, 9. julija tekmo žanjic. Kljub težkim prilikam, v katerih mora društvo delovati in se mu po nepotrebnem in radi nerazumevanja postavljajo ovire, se je na prireditvi zbralo veliko število ljudi, ki so z veseljem sledili tekmi. Slavnost je otvoril s kratkim nagovorom predsednik domačega društva g. Franc Holc, v imenu Ptujkega okrožja je govoril g. Jurij Čestnik iz Hajdine, za Zvezo kmetijskih fantov in deklet v Ljubljani pa delegat g. Vladimir Krefl iz Sv. Jurja ob Ščavnici; njegovim besedam je ljudstvo pritrjevalo z glasnim odobravanjem.

Isti dan se je vršila tekma žanjic pri Sv. Bolfenku pri Središču. Znana trdnjava mladinskega gibanja, je tudi z letošnjim kmetijskim praznikom pokazala, da v teh krajih domujejo ljudje, ki se zavedajo

svojega bodočega poslanstva in ki so se trdno odločili, korakati do končne zmage kmetijsko-mladinske misli. Domači predsednik društva, znani javni delavec g. Joško Tomazič, je v daljšem govoru orisal pomen in namen dela kmetijsko-mladinskega gibanja. Domače prebivalstvo je pritrjevalo njegovemu klicu po složnosti. Po tekmi žanjic je bila kolesarska dirka, ki je prav tako dobro uspela. Ob razdelitvi nagrad tekmovalkam in kolesarjem je spregovoril delegat Zveze iz Ljubljane g. Vladimir Krefl, ki je prispele s kmetijskega praznika od Sv. Lovrenca v Slov. gor. Zbrani prijatelji mladinskega gibanja so na tekmovališču ponovno potrdili, da so pravi pristaši kmetijske miselnosti.

Zborovanje cinkarniškega delavstva

V nedeljo dopoldne so v Gaberju v gostilni »Ameriki« zborovali cinkarniški delavci. Na zborovanju je bila izražena enotna volja, da se Cinkarni d. d. v Celju takoj predloži osnutek kolektivne pogodbe, po kateri bi se naj plače zvišale za okrog 10 do 15%, tako kot šitno, kakor tudi za akordno delo. Na zborovanju so poročali štirje referenti za njihovo

strokovno organizacijo. Delavstvo pričakuje, da bodo odločujoči krogi upoštevali upravičenost zahtev ter delavstvu ugodili. Ker v podjetju dosedaj ni bilo kolektivne pogodbe, obstojal pa je nekaj obratni sporazum, bi bilo pač priporočljivo, da se v interesu delavstva in podjetja sklene zadovoljiva kolektivna pogodba.

Bled – središče diplomatske delavnosti

Tradicija je že, da se vsako poletje prenese diplomatska aktivnost iz prestolnice na Bled. Mednarodni gostje dajo temu delu še poseben poudarek. Letos se je Bled nad vse skrbno pripravil za sezono. Vsepovsod so olepšali, česar doslej še niso utegnili, urediti nove parke in poti.

Predsezona na Bledu je bila nad vsako pričakovanje dobra. Že dolgo ne pomnijo, da bi bilo v predsezoni toliko tujcev na Bledu, kakor letos. Prevladovali so Nemci, ki so jim sledili Madžari in Angleži. Vsi hoteli so

bili že pred pričetkom sezone zasedeni, tako da so se morali letoviščarji posluževati tudi zasebnih vil in stanovanj.

Pravo življenje pa je nastalo na Bledu s prihodom odličnih diplomatov. Najprej egipčanski zunanji minister Jahja paša, ki so mu sledili odlični bolgarski gostje, predsednik bolgarske vlade dr. Klosevanov s soprogo in hčerko ter številnimi odličnimi bolgarskimi novinarji, vsi ti so dali Bledu poseben sijaj. Te dni so bile oči velikega dela sveta uprte na naš Bled, kjer

so bili važni zunanje politični in gospodarski razgovori.

Ko so prve skupine Nemcev odšle, so pričeli na Bled prihajati Madžari in naši gostje z juga. Mnogo je prišlo tudi Angležev, napovedana pa je tudi večja skupina Američanov, tako da lahko Bled pričakuje zelo dobro sezono. Le Čehov letos skoraj ni v naše moderno letovišče. Zanimivo pa je, da prihaja k nam vedno več Francozov, ki se pri nas zelo prijetno počutijo.

Gasilska slavnost pri Sv. Martinu

V nedeljo je bila pri nas slovesnost, kakršne kraj še ni doživel.

Gasilska četa, ki se lepo razvija pod vodstvom agilnega predsednika g. C. Toplak, si je v zadnjem času nabavila novo brizgalno in gasilski prapor, ki sta bila na ta dan slovesno blagoslovljena.

Že v soboto zvečer so prišli v romantični Martin priljubljeni »Slaveki« iz Sv. Trojice ter zaigrali nekaj komadov. V nedeljo zjutraj so zaigrali podoknice kumicam in budnico. Po sprejemu gostov je sledilo zabijanje spominskih žrebčičkov v novi četni prapor. Nato je krenila od gas. doma z godbo dolga povorka z zastopniki oblasti, občine, gasilstva, civilnega prebivalstva in uniformiranih gasilcev

proti farni cerkvi. Po končani sv. maši je bila slovesna blagoslovitev brizgalne in prapora, katerima sta kumovali kumici ga. Marija Partljič in ga. Angela Kostanjšek. Po končani blagoslovitvi je pozdravil župni član g. J. Kostanjšek navzoče zastopnike oblasti, občine in gasilstva ter ostalo občinstvo in se v imenu gasilske čete pristržno zahvalil vsem, ki so pripomogli do tako lepe in pomembne svečanosti ter s tem pokazali naklonjenost in priznanje gasilstvu za njegovo nesebično delovanje v korist trpečega bližnjega.

Gasilsko slavlje je zaključila popoldne pristržna veselica v prostorih Kostanjškove gostilne.

Nevaren ogenj sredi Slovenjgradca

Na vsezgodaj so hoteli pred trgovino Ivana Smolčnika na Kralja Aleksandra cesti sredi Slovenjgradca zažgati neki fantalini kup prahu in smeti. Ker pa prah ni hotel goreti je prinesel trgovčev vajenec Franc K. iz trgovine bencin, oblihl prah in ga za-

žgal. Nesreča pa je hotela, da je prešel ogenj na v bližini stoječ sod bencina in od tod še na črpalno ter oboje v hipu uničil. Od tod je prešel ogenj še na pročelje trgovine. Prihiteli pa so ljudje in gasilci, ki so nevarne plamene kmalu pogasili.

KRVAVO ŽEGNANJE PRI SV. URHU

V nedeljo je šel k Sv. Urhu na žegnanje Franc Adam iz Tinja nad Slovensko vas. Z njim sta bila med drugimi tudi njegov oče in neki njegov prijatelj. Pred cerkijo pa je kupil Adamov prijatelj dekletu škatljico sladkorja in potisnil v njo svojo sliko. Kmalu nato je Adam našel podobo ter jo vrnil prijatelju. To je zadnjega tako razjezilo, da je izzval pretep, pri katerem je zabol del Adama v prsi tik srca in v komolec. Nevarno ranjenega Adama so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

DVE AVTOMOBILSKI NESREČI

Na cesti iz Soštanja v Mislinje se je na nekem nevarnem ovinku prekučnil v jarek osebni avto, ki ga je vozil Franc Bolha iz Soštanja. V avtu se je vozilo več sopotnikov, katerim se pa ni nič zgodilo.

Nevarnejše pa se je ponesrečil neki inozemski osebni avto v bližini Trbojn v Dravski dolini. Avto je zavozil na nekem ovinku v jarek ter se docela demoliral. Slučajno je takrat privozil mimo z avtomobilom dravograjski in-

dustrijalec Rudolf Kermauner, ki je naložil prečene potnike na svoje vozilo in prepeljal v Maribor.

o V Ljubljani je umrl priljubljeni in splošno znani prokurist tvrdke Schneider & Verovšek g. Peter Jenko.

o Železniška konferenca na Jesenicah. V nedeljo je bila na Jesenicah ankeja za izboljšanje poletnega in zimskega voznega reda na Gorenjskem, kar bi bilo za uspešnejši razvoj tuiskega prometa velikega pomena.

o Cestna dela na prog. Sv. Ana - Žice so zastala. Pred kratkim so zastala cestna dela pri gradnji važne ceste Sv. Ana - Žice, ki jo naši obmejni kraji že dolga leta težko pogrešajo. Vzrok zastoja je baje pomanjkanje sredstev za nadaljno gradnjo.

o Na srp je stopila in si prerezala roko 36 let stara viničarka Alojzija Senekovič iz Sv. Marjete ob Pesnici.

o. V pijanosti z motiko po glavi. V Dobravicah pri Slivnici je neki pijanec udaril pri pretepu v vintoču z motiko po glavi 19letnega Franca Ozimiča. Ozimiča so prepeljali v bolnišnico.

Din 50'000'-

je danes zadela (glasom telef. sporočila) srečka drž. razredne loterije šte. 39.664

ki je bila kupljena v bančni poslovalnici **Bezjak, Maribor, Gosposka 25**

c. Novi grobovi. Na Spodnji Hudinji je umrl 29 letni mizarski pomočnik Miloš Gorenjak. — V bolnišnici so umrli: 34 letni preužitkar Anton Kajtnar iz Orlevasi pri Braslovčah, 28 letna žena občinskega sluga Ana Jošt iz Zibike pri Šmarju in 51 letni kočar Josip Tabor od Sv. Štefana pri Hraštniku.

c. Požar. V Vojniku pri Celju je zgorelo gospodarsko poslopje posestnika Prehorška. Rešili ni bilo mogoče ničesar. Gasilci so se omejili le na zavarovalna dela. Škoda znaša okrog 80.000 dinarjev.

c. V smrt zaradi zlomljene noge. Na Frankolovem se je obesil mlad fant Alojz Kovač. Zlomil si je pred kratkim nogo. V strahu, da ne bi mogel več delati, je obupal.

Ptu

p. Gasilsko slavlje. V nedeljo je praznovala gasilska četa Gerečja vas desetletnico svojega obstoja. Ob tej priliki je bila tudi blagoslovitev nove četne zastave.

p. Žetev. Te dni se začneja v ravnini Ptujkega polja žetev rži. Pridelek ne kaže ravno najboljši.

p. Nenadna smrt na polju. V ponedeljek dopoldne je zadela med žetvijo kap Marijo Jančič, ženo železničarja iz Nove vasi pri Ptuj. Rajna zapušča bolno 11 letno hčerko.

p. Samomor. V nedeljo zvečer so našli umirajočo pred njeno hišo v Kicarju 54 letno Marijo Farič. Kmalu nato je vpričo moža in drugih domačih izdihnila. Prerezala si je bila žile na vratu. Kaj je gnalo priletno ženo v tako strašno smrt, bo dognala preiskava. Včeraj ob 5. uri popoldne je bilo truplo pokojnice obducirano v mrtvašnici na Rogoznici.

n Racija na najmlajše. V Beogradu se je organizirala komisija iz posebnih strokovnjakov za vzgojo, ki bo odvedla vse otroke, ki prosjačijo in krošnjarijo po prestolnici, v posebna dečja zavetišča. Komisija je razdelila te bedne otroke v tri kategorije: v prvo, kjer prosjačijo otroci zaradi pomanjkanja staršev; v drugo, kjer alkoholu podvrženi starši silijo otroke, da za nje prosjačijo, v tretjo, kjer starši dopuščajo otrokom, da delajo za druge. V obeh zadnjih primerih komisija otroke staršem odvzame.

n Otroka prodal ciganom, da je lahko preživel družino. V Prnjavoru v bogati Mačvi je siromašen kmet Milutin Bogunović prodal ciganom svojega otroka za 600 din, da je lahko skoz poletje preživel sebe, ženo in še petero otrok. Cigani so kupili otroka, da za nje prosjači.

n Dolgi lasje varujejo otroke urokov. V dolni reke Spreče v Srbiji puščajo starši otrokom dolge lase, ker so prepričani, da njihova deca ne bo zbolela, če bo nosila dolge lase, in kar je najvažnejše, da jih ne bo mogel nihče — ureči.

— Slišite, gospod, zaprite vendar dežnik!

— Že, že. Toda prej mora ganjena dama tam zgoraj nehati pretakati solze...

